

Секція I
АКУТАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Бойко Тетяна Анатоліївна

здобувачка вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник

Корсунська Вікторія Валентинівна

старший викладач кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ – МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Гендерна рівність – одне з найважливіших та найголовніших питань у розвинутих демократичних країнах. Питання гендерної рівності стає все більш актуальним в усьому світі. Наприклад, що стосується рівності між чоловіками та жінками, Чеська Республіка давно відстає від середнього показника по Європейському Союзу. Водночас гендерна нерівність негативно позначається на якості життя як жінок, так і чоловіків. У зв'язку з цим, Департамент гендерної рівності при уряді підготував конкретні заходи щодо скорочення гендерної нерівності – Стратегію рівності між жінками та чоловіками на 2021–2030 роки. У документі сформульовані заходи, необхідні для підвищення якості життя жінок і чоловіків в Чеській Республіці до рівня, порівнянного з іншими європейськими країнами.

Китай – найбільш густонаселена країна, що розвивається у світі, де жінки складають близько половини від загальної чисельності населення в 1,3 мільярда осіб.

Заохочення гендерної рівності та всебічного розвитку жінок не тільки має велике значення для розвитку Китаю, але також надає особливий вплив на прогрес людства. Заохочення рівності між чоловіками та жінками – основна національна політика Китаю. З моменту заснування Нового Китаю в 1949 році, особливо після проведення реформ і політики відкритості в кінці 1970-х, з

безперервним економічним зростанням Китаю і загальним прогресом суспільства, рівні права і можливості жінок і чоловіків були постійно гарантується, і розвиток жінок є безпрецедентною можливістю.

В останні роки китайський уряд звертає увагу на гендерну рівність як важливу частину побудови гармонійного соціалістичного суспільства. Він використовував економічні, правові, адміністративні заходи та заходи громадської думки для забезпечення того, щоб жінки були політично, економічно, культурно, соціально активними та мали сімейний статус. Крім того, користувалися рівними з чоловіками правами в житті та інших аспектах і продовжували сприяти всебічному розвитку.

В Україні в останні роки також спостерігається активний розвиток рівності прав жінок та чоловіків їх рівні права знайшли відображення в нормативно правових документах України. Основою правових підходів до формування гендерної політики у світі є принципи міжнародного права, вони розроблені Радою Європи, ОБСЄ, ООН та її структурними підрозділами, НАТО та ЄС. Принципи містять безпосередні зобов'язання держав у сфері забезпечення рівності прав та можливостей жінок та чоловіків. Конституції України закріплює принципи рівності за такими складовими як:

- ✓ рівність громадян перед законом;
- ✓ рівність незалежно від раси, кольору шкіри, релігійних, політичних та інших переконань;
- ✓ рівність незалежно від етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
- ✓ рівність прав жінки та чоловіка.

В Конституції України закріплено однакові можливості для участі в суспільному житті в усіх сферах, як для жінок, так і для чоловіка.

Основними напрямками державної гендерної політики в Україні є:

- ✓ легалізація гендерної рівності;
- ✓ протидія насильству за ознакою статі;

- ✓ забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам у поєднанні професійних та сімейних обов'язків;
- ✓ усунення дискримінації за ознакою статі;
- ✓ рівність жінок і чоловіків у прийнятті соціально важливих рішень.

Світовий банк провів досить цікаве дослідження, в якому група експертів оцінювала права жінок і чоловіків в 187 країнах світу за останнє десятиріччя. Було представлено 35 критеріїв оцінки, з них показники у сфері працевлаштування, майнове та сімейне право. У світі всього шість країн повністю досягли гендерної рівності це – Бельгія, Данія, Латвія, Люксембург, Франція і Швеція. Середній показник гендерної рівності, за даними банку, становить 74,71 бала, а тому можна зробити висновок, що на сьогодні гендерна рівність у світі забезпечено майже на три чверті.

За висновком аналітиків, Україна отримала 78,75 бала – через різницю в зарплаті чоловіків і жінок, пенсійних виплат і умов, пов'язаних з народженням дітей.

Найменшу кількість балів набрали Афганістан, Катар, Кувейт, Об'єднані Арабські Емірати, Саудівська Аравія, Судан, Іран.

Права жінок в Афганістані поліпшуються, хоча і дуже повільно. Запорукою цьому була колишня влада, моджахеди та таліби. За часів їх правління життя жінок складалося з суцільних заборон: їм не можна було виходити на вулицю без супроводу чоловіків, носити яскравий одяг і навіть здобувати освіту. У 2001 році був знятий режим талібів і права жінок почали удосконалюватися на державному рівні.

У світі налічується більша кількість самогубств серед чоловіків ніж серед жінок, але в Афганістані згідно зі статистикою це 80% жінки. Ці цифри зростають з кожним роком, тому що ніхто не повідомляє органам влади про випадки суїциду і цьому є декілька причин.

Перша з причин це – віра, приховування самогубства в родині для людей це нормально, суїцид – це ганебне явище, яке не відповідає ісламу.

Друга причина це – домашнє насильство, з яким жінка стикається постійно.

Азійський фонд у 2017 році проводив опитування серед жінок Афганістану і дані свідчать що, бідність, брак можливостей працевлаштування, примусові шлюби – це найбільші проблеми.

Афганістан є патріархальним суспільством, де заведено вважати, що чоловіки мають право приймати рішення самі, згода жінки не потрібна, включаючи ті, які пов'язані з участю і шлюбом. Чоловік може розлучитися без згоди дружини.

В Афганістані цінуються багатовікові традиції та дитячі шлюби – одна з найпоширеніших. Майже кожен п'яту дівчинку тут видають заміж до того, як їй виповниться 15 років. Багато хто вважає, що з цієї давньої практикою марно боротися.

Батьки з самого народження дитини виховують її за ознакою статі. Саме з дитинства ми формуємо стереотипи, наприклад,

- ✓ жінці не місце за кермом автомобіля;
- ✓ виховання дітей та готування їжі це тільки жіноча робота;
- ✓ жінка повинна носити сукню, а чоловіки – штани;
- ✓ жінка повинна бути скромна та добра, чоловік мужній, суровий;
- ✓ жінка здатна співчувати, чоловік – ні;
- ✓ жінка – берегиня, чоловік – годувальник;
- ✓ «сильна стать», «слабка стать».

Однак, після приходу талібів афганські жінки занепокоєні. Більшість населення мігрувала, а хто залишився побоюються тортур. Поки що таліби намагаються захопити владу в Афганістані, справляючи враження помірної сили. Однак багато спостерігачів попереджають, що радикальні ісламісти тільки вводять в оману населення і міжнародне товариство і почнуть «закручувати гайки», як тільки увага світових засобів масової інформації зникне.

Отже, гендерна рівність означає рівні права, умови, можливості та життєві перспективи як жінок, так і чоловіків у різних сферах життя.

Список використаних джерел:

1. Вальтер Я., Докері В., Газанфар А. Найгірші очікування афганських жінок після приходу талібів. 18.08.2021 URL: <https://www.dw.com/uk/naihirshi-ochikuvannia-afhanskykh-zhinok/a-58889132>
2. Гендерна політика в нормативно-правових документах. Частина 1. За заг.ред Левченко К. Б. / Г. Г. Жуковська, К. Б. Левченко, О. О. Остапенко, О. І. Сулова. Київ, 2020. 186 с.
3. Грицяк Н.В. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 384 с.
4. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Закон України (із змінами та доповненнями) 08 вересня 2005 року № 2866-IV URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T052866.html
5. Погуляєвський М. Гендерної рівності повністю досягли всього 6 країн зі 187 – дослідження Світового банку. 01.03.2019 URL: <https://hromadske.ua/posts/za-danimi-svitovogo-banku-gendernoyi-rivnosti-dosyagli-vsogo-shist-krayin-u-sviti>
6. Чи забезпечена у світі гендерна рівність? Вгору. 02.03.2019. URL: <https://vgoru.org/post/chy-zabezpechena-u-sviti-genderna-rivnost>